

DOCUMENT DE POZIȚIE PRIVIND VACCINAREA ANTIGRIPALĂ DIFERENȚIATĂ LA VÂRSTNICI SOCIETATEA ROMÂNĂ DE GERIATRIE ȘI GERONTOLOGIE

1. Context – Gripa și impactul asupra vârstnicilor

Gripa sezonieră este o infecție virală acută cu un impact semnificativ asupra sănătății publice, în special în rândul populației vârstnice. Persoanele cu vârsta de peste 65 de ani reprezintă segmentul cel mai vulnerabil, cu o rată crescută de spitalizare, complicații respiratorii și cardiovasculare, precum și mortalitate asociată gripei.¹

În România, datele Institutului Național de Sănătate Publică arată că în fiecare sezon gripal, peste 80% dintre decesele cauzate de gripă sunt înregistrate în rândul persoanelor vârstnice.² Acest fenomen este agravat de prezența comorbidităților cronice (boli cardiovasculare, diabet, BPOC, insuficiență renală etc.) și de scăderea naturală a răspunsului imun odată cu înaintarea în vârstă (imunosenescență).³

În acest context, prevenția prin vaccinare devine o prioritate absolută pentru protejarea sănătății și a calității vieții vârstnicilor.

2. Nevoia de un vaccin gripal dedicat vârstnicului – Justificare științifică

Odată cu înaintarea în vârstă, sistemul imunitar trece printr-un proces natural de declin, cunoscut sub numele de imunosenescență, care reduce capacitatea organismului de a genera un răspuns imun eficient la infecții și la vaccinurile gripale standard. Această vulnerabilitate este accentuată de prezența frecventă a comorbidităților, precum bolile cardiovasculare, diabetul zaharat sau afecțiunile pulmonare cronice, care cresc riscul de complicații severe în cazul gripei.³

Studiile clinice au evidențiat că vaccinurile gripale convenționale (cu doză standard de antigene) oferă o protecție limitată în rândul persoanelor vârstnice, cu o eficiență estimată între 30–40%.⁴

Pentru a răspunde acestei provocări, au fost dezvoltate vaccinuri gripale special concepute pentru a răspunde particularităților imunologice și cerințelor clinice ale persoanelor vârstnice.

Un exemplu este vaccinul gripal cu doză mare de antigene (HD), care conține o cantitate de hemaglutinină de patru ori mai mare comparativ cu vaccinul cu doză standard de antigene (SD). Această formulare este concepută pentru a stimula un răspuns imun mai robust și mai eficient, în special în rândul persoanelor vârstnice.⁵

Vaccinul gripal cu doză mare de antigen (HD) a demonstrat, în cadrul studiilor clinice randomizate și observaționale, o eficacitate superioară comparativ cu vaccinul gripal cu doză standard (SD) în prevenirea infecției gripale la vârstnici. Un studiu multicentric, desfășurat pe un eșantion de 31 989 de pacienți, a evidențiat o eficacitate relativă cu 24,2% mai mare a vaccinului HD în prevenirea infecției

gripale confirmate de laborator la persoanele cu vârsta ≥ 65 de ani.⁶ Administrarea vaccinului HD a fost asociată cu:⁷

- reducere semnificativă a incidenței gripei;
- scădere a numărului de spitalizări cauzate de complicații respiratorii și cardiovasculare;
- precum și cu o diminuare a mortalității asociate gripei în această categorie de populație.

3. Protecția dincolo de gripă – Recomandări ale autorităților internaționale

Vaccinarea antigripală la persoanele vârstnice nu se limitează la prevenirea infecției gripale propriu-zise, ci contribuie semnificativ la reducerea riscurilor asociate comorbidităților severe. Datele disponibile în literatura științifică subliniază faptul că imunizarea antigripală generează efecte indirecte favorabile, relevante mai ales în contextul comorbidităților asociate cu ar fi:⁷

- **Reducerea riscului de evenimente cardiovasculare majore**, precum infarctul miocardic și accidentul vascular cerebral, care pot fi declanșate de infecția gripală prin mecanisme inflamatorii sistemice;
- **Reducerea riscului de exacerbări ale comorbidităților cronice** (ex. insuficiență cardiacă, diabet zaharat, BPOC), care sunt frecvent agravate în contextul unei infecții gripale;
- **Reducerea riscului de declin funcțional și cognitiv**, în special în urma episoadelor severe de gripă care pot duce la spitalizare, imobilizare și pierderea autonomiei;

În acest context, principalele organizații internaționale de sănătate publică – inclusiv Organizația Mondială a Sănătății (OMS), Centrul European pentru Prevenirea și Controlul Bolilor (ECDC), Centers for Disease Control and Prevention (CDC) și Comitetul Consultativ pentru Practici de Imunizare (ACIP) – subliniază importanța vaccinării anuale a vârstnicilor, recomandând vaccinarea anuală utilizând formulări îmbunătățite precum vaccinurile gripale cu doză mare de antigen ca parte a unei strategii diferențiate de protecție adaptate particularităților imunologice ale populației geriatrice.

4. Momentul optim pentru vaccinarea antigripală la vârstnici

Stabilirea momentului optim pentru administrarea vaccinului antigripal este esențială pentru asigurarea unei protecții imune eficiente pe întreaga durată a sezonului epidemic. În România, sezonul de circulație a virusurilor gripale debutează, în mod obișnuit, în lunile octombrie–noiembrie, atingând un vârf de intensitate în intervalul decembrie–februarie.

Recomandări privind momentul vaccinării antigripale:⁸

- Inițierea campaniei de vaccinare este recomandată la începutul toamnei, ideal în octombrie, înainte de intensificarea circulației virusurilor gripale, pentru a permite instalarea unui răspuns imun protector;

- Răspunsul imun post-vaccinal se instalează, în mod obișnuit, în decurs de 10–14 zile de la administrare, iar protecția conferită este estimată să acopere durata unui sezon gripal. Având în vedere scăderea progresivă a nivelului de protecție în timp, se recomandă ca vaccinarea să fie efectuată într-un interval optim, care să mențină un nivel protector de anticorpi pe toată durata sezonului epidemic gripal — ideal începând cu luna octombrie;
- Pentru persoanele vârstnice, vaccinarea este recomandată înainte de debutul intens al circulației virusurilor gripale, dar poate fi efectuată și pe tot parcursul sezonului gripal, atâta timp cât virusurile gripale continuă să circule activ în comunitate.

Vaccinarea antigripală diferențiată – Recomandările Societății Române de Geriatrie și Gerontologie (SRGG)

Considerații finale

1. Imunosenscența reduce eficiența vaccinului gripal cu doză standard la vârstnici, ceea ce justifică utilizarea unor formulări adaptate, precum cele cu doză mare de antigen;
2. Adaptarea vaccinurilor la particularitățile imunologice ale vârstnicilor este esențială pentru asigurarea unei protecții eficiente împotriva complicațiilor gripale;
3. SRGG recomandă utilizarea vaccinurilor gripale îmbunătățite pentru o protecție mai eficientă a persoanelor vârstnice împotriva gripei și complicațiilor asociate;
4. Vaccinarea antigripală trebuie inițiată odată cu începutul circulației virusurilor gripale, și menținută pe tot parcursul sezonului epidemic. ECDC subliniază importanța continuării vaccinării antigripale inclusiv în etapele târzii, pentru protejarea grupurilor vulnerabile.⁹
5. Conform Ordinului MS nr. 5135/2024, vaccinul gripal cu doză mare de antigene este recomandat ca primă opțiune pentru persoanele ≥60 ani în campaniile sezoniere.¹⁰

Referințe

1. [Acute respiratory infections in the EU/EEA: epidemiological update and current public health recommendations – winter 2024/2025](#) Accesat la 30.06.2025
2. [Analiza-situatie-BT-2024.pdf](#) Accesat la 30.06.2025
3. [Definitions of indicators for child anthropometry](#) Accesat la 30.06.2025
4. [Past Seasons' Vaccine Effectiveness Estimates | Flu Vaccines Work | CDC](#) Accesat la 30.06.2025
5. RCP Efluela
6. Carlos A. DiazGranados et.al. N Engl J Med 2014;371:635-645
7. Jason K.H. Lee, et al. Vaccine X. 2023;14:100327
8. [9789240010154-eng.pdf](#) Accesat la 30.06.2025
9. European Centre for Disease Prevention and Control. Seasonal influenza vaccines. Stockholm: ECDC

10. Ministerul Sănătății Ordin nr. 5135 din 2024-10-11/1766 din 2024-10-15, MO PI
1054/2024-10-21